

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

24 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Eremia Vitalie în numele inculpatului Eni Denis, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Eni Denis xxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în xxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 03.03.2016 – 03.06.2016 (prima instanță);
2. 18.08.2016 – 20.03.2018 (instanța de apel);
3. 15.05.2018 – 30.10.2018 (instanța de recurs ordinar);
4. 15.11.2018 – 10.04.2019 (instanța de apel);
5. 02.07.2019 – 24.03.2020 (instanța de recurs ordinar);

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 03 iunie 2016, inculpatul Eni Denis a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a gestiona mijloace bănești pe un termen de 1 an,

În conformitate cu art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

1.1 Prin aceeași sentință a fost condamnat și Stoian Nicolai, hotărârea în privința căruia cu recurs ordinar în prezent nu se contestă.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a constatat că, Stoian Nicolai prin înțelegere prealabilă cu Eni Denis, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, la 09 septembrie

2014, în timp ce se aflau pe str. xxxx, din mun. Chișinău, sub pretextul efectuării lucrărilor de izolare termică a pereților, au dobândit ilicit de la partea vătămată Moroșan Eduard mijloace bănești în sumă de 3000 lei, cauzându-i acestuia un prejudiciu material considerabil.

Pe baza stării de fapt descrise supra, acțiunile inculpaților au fost încadrate juridic în temeiul art.190 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, escrocheria adică însușirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, comisă de două persoane, cu cauzarea unei daune considerabile.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul stabilit de art.402-403 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către procuror și inculpatul Eni Denis.

3.1 Procurorul, invocând blândețea pedepsei, a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpaților Eni Denis și Stoian Nicolae, conform învinuirii formulate, la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a gestiona mijloace bănești pe un termen de 2 ani, fiecăruia.

În argumentarea apelului, procurorul a indicat că instanța nu a ținut cont de faptul că inculpații au comis o infracțiune gravă, că Stoian Nicolae, anterior a fost condamnat, iar la moment în privința acestora în Procuratura mun. Comrat se află în gestiune o cauză penală pe faptul comiterii altei infracțiuni prevăzute de art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, astfel pedeapsa stabilită în baza art.90 Cod penal nu-și va atinge scopul prevăzut la art.61 Cod penal.

3.2 Inculpatul Eni Denis, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Apelantul a indicat, că la materialele cauzei nu au fost prezentate probe concludente, care ar demonstra că în acțiunile sale sunt prezentele elementele constitutive ale infracțiunii de escrocherie, după cum pledează procurorul. Primirea de către inculpat de la partea vătămată a sumei de bani a avut loc în temeiul unor contracte/relații civile și anume sub forma unei recipise în formă scrisă, chiar pe o copie a buletinului său, iar acest fapt nu poate fi considerat ca fiind dobândire ilicită de bunuri, deoarece contractul este un temei legal de apariție a drepturilor și obligațiilor civile.

Instanța de judecată a dat apreciere greșită circumstanțelor de fapt, care au avut loc, iar în cadrul cercetării judecătorești toate probele cercetate demonstrează nevinovăția inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, apelurile declarate de procuror și inculpatul Eni Denis au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. Ne fiind de acord cu soluția instanței de apel, procurorul și avocatul Eremia Vitalie în numele inculpatului Eni Denis au declarat recursuri ordinare.

6. Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2018, au fost admise recursurile ordinare declarate de către procuror și de către avocat în numele inculpatului Eni Denis, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, în cauza penală privindu-i pe Eni Denis și Stoian Nicolai, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. În argumentarea deciziei adoptate, instanța de recurs ordinar a reținut că temeiurile invocate de către procuror privitor la individualizare incorectă a pedepsei aplicate inculpatului Eni Denis și Stoian Nicolai sunt nefondate, însă recursul procurorului urmează a fi admis din alte considerente decât cele descrise în cerere, având în vedere motivele de admitere a recursului declarat de avocatul Eremia Vitalie în numele inculpatului Eni Denis.

Referitor la recursul ordinar declarat de către avocatul Eremia Vitalie în numele inculpatului Eni Denis, instanța de recurs a remarcat că apărătorul a pretins că instanța de apel, judecând cauza, a admis erorile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 8) și 12) Cod de procedură penală, iar Eni Denis urmează a fi achitat, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Verificând actele procesuale întocmite de instanța de apel, instanța de recurs ordinar, a constatat că la etapa judecării apelului, printre care se regăsește și cel al inculpatului Eni Denis, apărătorul acestuia a solicitat audierea părții vătămate Moroșan Eduard. Instanța de apel a admis demersul și a dispus de a se pune în sarcina procurorului aducerea forțată a părții vătămate la următoarea ședință, însă la actele cauzei lipsesc careva informații despre măsurile întreprinse de procuror în vederea aducerii părții vătămate în ședință.

Având în vedere că partea apărării a solicitat audierea părții vătămate pentru dovedirea faptului că inculpatul Eni Denis nu a participat efectiv la comiterea infracțiunii de escrocherie în privința părții vătămate, nu a primit careva bani din urma înțelegerii dintre inculpatul Stoian Nicolai și partea Moroșan Eduard, ci doar l-a adus cu mașina personală pe Stoian Nicolai la întrevederea cu partea vătămată, ceea ce nu poate fi apreciat drept coparticipare la infracțiune, instanța de apel urma să insiste asupra prezentei părții vătămate în ședință și să-i ofere posibilitatea apelantului de a-i pune întrebări.

Astfel, instanța de recurs ordinar a notat că la caz, audierea nemijlocită a părții vătămate a fost relevantă în raport cu obiectul probațiunii, din motiv că circumstanțele care urmau a fi confirmate sau explicate de către partea vătămată au tangență directă cu fapta incriminată lui Eni Denis, pe care acesta nu a recunoscut-o nici la o etapă a procedurilor, afirmând constant că nu a avut careva înțelegere prealabilă cu Stoian

Nicolai de a însuși prin înșelăciune și abuz de încredere mijloace bănești de la partea vătămată Moroșan Eduard.

La acest capitol, instanța de recurs ordinar a menționat că la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să atragă o deosebită atenție la faptul că, pe tot parcursul procesului penal, Eni Denis a declarat constant că nu este vinovat, nu a avut intenția de a obține prin înșelăciune și abuz de încredere bani de la partea vătămată, mai mult că Stoian Nicolai a recunoscut încă de la faza incipientă a procesului că a primit suma de 3000 de lei de la Moroșan Eduard și a întocmit recipisa în acest sens, obligându-se să execute lucrări de termoizolare, totodată indicând că banii au fost folosiți de către el și nu au fost împărțiți cu Eni Denis. La fel, acesta a mai relatat că Eni Denis îl ajuta în timpul liber la unele lucrări, prin transportarea de materiale cu automobilul, acesta nu lucrează cu Stoian Nicolai permanent, ci doar ocazional.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar a conchis că ambele recursuri urmează a fi admise, pentru ca instanța de apel să supună verificării actele cauzei, prin extindere, atât în privința lui Eni Denis, cât și a lui Stoian Nicolai.

În subsidiar, instanța de recurs ordinar a menționat, că prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, au fost operate mai multe modificări la Codul penal, inclusiv acestea vizează și norma de incriminare din această cauză, art.190 Cod penal, care urmează a fi luate în considerare de către instanța de apel odată cu rejudecarea cauzei.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2019, apelurile declarate de către procurorul și inculpatul Eni Denis au fost admise, casată sentința Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 03 iunie 2016, din alte motive și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Eni Denis și Stoian Nicolai au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal al RM, la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita o activitate ce ține de circulația mijloacelor financiare pe un termen de 2 ani.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru un termen de probă de 1 an.

7.1 În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Eni Denis a săvârșit infracțiunea incriminată acestuia.

În același timp cu referire la constatarea stării de drept, instanța de apel a constatat că Eni Denis a comis infracțiunea imputată acestuia în baza art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal - *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, comisă de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, însă deoarece prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în

vigoare 17.08.2018 calificativul de la lit. c) al art.190 Cod penal ”*cu cauzarea de daune în proporții considerabile*” a fost abrogat, prin prisma retroactivității legii penale, se impune excluderea acestuia din învinuirea imputată lui Eni Denis.

Totodată, instanța de apel a notat, că prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, a fost modificată dispoziția art.190 Cod Penal și anume în dispoziția alineatului (1), textul “înșelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul “inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”.

A subliniat că reieșind din prevederile art.10 Cod Penal, modificările operate sunt aplicabile cazului în speță, privindu-l pe Eni Denis.

În ordinea celor relevate, instanța de apel constată, că inculpatul Stoian Nicolai prin înțelegere prealabilă cu Eni Denis, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința actului juridic anulabil, a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv al acestora la 09.09.2014, în timp ce se aflau pe str. Andrei Doga 26, mun. Chișinău, sub pretextul efectuării lucrărilor de izolare termică a pereților, au dobândit ilicit de la partea vătămată Moroșan Eduard mijloace bănești în sumă de 3000 lei, cauzându-i un prejudiciu material considerabil în sumă de 3000 lei.

Aceste împrejurări au fost constatate prin totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Moroșan Eduard; declarațiile martorului Moroșan Viola; plângerea părții vătămate Moroșan Eduard depusă organelor de poliție cu solicitarea atragerii la răspundere penală a lui Eni Denis și Stoian Nicolai pentru faptul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a sumei de 3000 lei (f.d.6 vol.I); copia buletinului de identitate a lui Stoian Nicolai cu mențiunea primirii la 09.09.2014 a sumei de 3000 lei (f.d.13, vol.I); proces-verbal de confruntare din 17.02.2016, între partea vătămată Moroșan Eduard și Eni Denis (f.d.31, vol.I); proces-verbal de audiere a învinuitului Stoian Nicolai (f.d. 55); revendicarea pe numele lui Eni Denis (f.d.24 vol.I).

Astfel, instanța de apel a menționat, că din materialele cercetate atât în instanța de fond cât și în instanța de apel s-a constatat, că inculpații Eni Denis și Stoian Nicolai au avut inițial intenția de a induce în eroare partea vătămată prin mijloace

dolosive și anume prin afirmația că execută lucrări de izolare termică a pereților, circumstanțe ce l-a determinat să-i transmită anumite sume de bani pentru executarea lucrărilor de termoizolare, însă de fapt banii primiți i-au realizat în scopuri personale.

În aceeași ordine de idei, a conturat că mijloacele dolosive folosite de inculpați reprezintă o anumită gravitate care au produs efectele unui viciu de consimțământ a părții vătămate, soldate cu cauzare de daune considerabile.

În acest context, instanța de apel a respins alegațiile apelantului precum că, vinovăția inculpatului Eni Denis în comiterea infracțiunii nu a fost probată și fapta nu a fost comisă de către acesta, deoarece pe tot parcursul procesului penal, Eni Denis a declarat constant că nu este vinovat, nu a avut intenția de a obține prin înșelăciuni și abuz de încredere bani de la partea vătămată, mai mult că Stoian Nicolai a recunoscut încă de la faza incipientă a procesului că a primit suma de 3000 de lei de la Moroșan Eduard și a întocmit recipisa în acest sens, obligându-se să execute lucrări de termoizolare, totodată indicând că banii au fost folosiți de către el și nu au fost împărțiți cu Eni Denis. Eni Denis îl ajuta în timpul liber la unele lucrări, prin transportarea de materiale cu automobilul, acesta nu lucrează cu Stoian Nicolai permanent, ci doar ocazional. Or, însuși Eni Denis, fiind audiat în calitate de bănuit, a declarat că a primit suma de 3 000 lei MD, dar a fost cheltuită pe procurarea materialelor de construcție inclusiv și pentru confecționarea acoperișului la balcon din metal, poli carbonat, vopsea, șuruburi, munca pentru confecționarea și cheltuielile de transport (f.d. 28).

Mai mult, din conținutul procesului-verbal de confruntare din 17.02.2016, dintre partea vătămată Moroșan Eduard și bănuitul Eni Denis Vasile reiese că, bănuitul a confirmat faptul că nu au fost efectuate careva lucrări la domiciliul părții vătămate, nu au procurat nici materiale de construcție, deși a declarat că a procurat, dar s-a încurcat cu o altă comandă la care a lucrat. (f.d. 31). Astfel, Eni Denis și-a modificat declarațiile sale în vederea eschivării sale de la răspundere penală, iar poziția sa nu a fost consecventă, pe tot parcursul examinării cauzei.

Potrivit declarațiilor cet. Stoian Nicolai în calitate de învinuit, acesta a declarat că, vina în comiterea infracțiunii care i se incriminează o recunoaște și a comunicat că fiind împreună cu Eni Denis s-au înțeles cu partea vătămată Moroșan Eduard, să efectueze lucrări de termoizolare a apartamentului și partea vătămată i-a achitat suma de 3 000 lei. (f.d. 58).

La fel, instanța de apel a respins ca neîntemeiată și versiunea inculpatului Eni Denis, precum că nu a participat efectiv la comiterea infracțiunii de escrocherie în privința părții vătămate, nu a primit careva bani din urma înțelegerii dintre inculpatul Stoian Nicolai și partea Moroșan Eduard, ci doar l-a adus cu mașina personală pe Stoian Nicolai la întrevederea cu partea vătămată, ceea ce nu poate fi apreciat drept coparticipare la infracțiune, or, fiind audiat suplimentar în cadrul examinării cauzei în

instanța de apel, partea vătămată Moroșan Eduard a menționat că, *Domnul Eni spunea că trebuie să i-a careva instrumente din altă parte, și dumnealui cunoștea că urmează să efectueze lucrările. Mai mult, în momentul transmiterii banilor erau ambii inculpați. Erau ambele persoane, aflându-se în sectorul Râșcani, au venit cu un automobil de culoare albastră, cu ei s-a înțeles referitor la prestarea serviciilor de construcție. A transmis suma de 3 000 lei, pentru lucru, recipisa a scris-o domnul Stoian, dar inculpații erau ambii prezenți... Garanția efectuărilor acestor lucrări a fost recipisa. Recipisa a perceput-o ca o obligațiune a domnilor pentru efectuarea lucrărilor. Nu a luat recipisă de la ambii deoarece nu a considerat necesar de a lua recipisă de la ambii deoarece pe loc erau ambii...A doua oară, când au fost transmise cheile pentru a depozita materialele de construcție, la fel erau ambii inculpați Eni Denis și Stoian. La fel s-au apropiat cu automobilul cu care au venit și la prima întâlnire.*

Mai mult, Eni Denis fiind audiat în cadrul cercetării judecătorești a menționat că, *personal lucra cu Stoian Nicolai când avea timp liber... Dânsul ca ajutor avea partea sa de bani care o primea... Când se dădea lucrul în primire era împreună cu Stoian... Era prezent când se achita suma pentru lucrări. Primea bani pentru câte zile a lucrat, discuta despre sumă doar cu Stoian, prin ce se confirmă faptul că Eni Denis efectua periodic lucrări împreună cu Stoian Nicolai, pentru care era remunerat.*

În confirmarea vinovății inculpatului, instanța de apel a reținut și declarațiile părții vătămate Moroșan Eduard, făcute în cadrul cercetării judecătorești, care a indicat la inculpații Eni Artiom și Stoian Nicolai ca fiind persoanele care au luat banii, sub pretextul efectuării lucrărilor de termoizolare, au plecat cu banii și nu au efectuat lucrările și prin mijloacele de probă administrate în faza de urmărire penală înscrisurile sus enumerate, astfel fapta pentru care inculpatul a fost trimis în judecată există și a fost săvârșită de aceștia.

Instanța de apel a menționat că, mijloacele bănești de a căror însușire este vinovat inculpatul, au fost transmise de către partea vătămată benevol lui Eni Denis și Stoian Nicolai, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase. Anume prin întocmirea recipisei s-a produs acea inducere în eroare de către inculpații Eni Denis și Stoian Nicolai față de victimă, deoarece Moroșan Eduard văzând că se întocmești o recipisă pe copia de pe buletinul de identitate a lui Stoian Nicolai, unde sunt indicate date despre ultimul, care a primit personal bani în sumă de 3000 lei, a fost înșelat de către ambii inculpați referitor la faptul efectuării lucrărilor de termoizolare.

Instanța de apel menționat că este neîntemeiat și argumentul apelantului privind nerecunoașterea săvârșirii faptei incriminate, odată ce la data respectivă el se afla împreună cu Stoian Nicolai și a participat la discuția cu partea vătămată și la momentul transmiterii banilor, mai mult acesta i-a comunicat părții vătămate că

trebuie să i-a careva instrumente din altă parte, și acesta cunoștea că urmează să efectueze lucrările.

Totodată, semnul calificativ înșelăciunea a fost realizat de către inculpații Eni Denis și Stoian Nicolai prin acțiunile sale de dezinformare conștientă a părții vătămate Moroșan Eduard, cu prezentarea vădit falsă a realității, privind necesitatea transmiterii de către aceasta a sumei de 3000 lei, sub pretextul procurării materialelor de construcție necesare pentru lucrările pe care și le-au asumat inculpatul Stoian Nicolai împreună cu Eni Denis, pe când scopul adevărat este însușirea banilor.

Inculpatul, considerându-se afectat într-un drept prevăzut de lege, nu a contestat legalitatea actelor procedurale îndeplinite de organul de urmărire penală în modul și termenul stabilit de lege, precum și, la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei, nu a avut nici o obiecție asupra actelor menționate, prezumându-se că acestea sunt legale. Astfel, argumentele invocate de către inculpatul Eni Denis în ceea ce privește că cele invocate de procuror nu corespund stării de fapt, și organul de cercetare penală a ignorat prevederile legale obligatorii, nu sunt plauzibile și poartă caracter declarativ, urmând a fi respinse.

Astfel, instanța de apel a reținut ca fiind plauzibile declarațiile părții vătămate Moroșan Eduard și a martorului Moroșan Viola și a respins argumentul invocat de către partea apărării precum că instanța de fond s-a bazat în mod exclusiv pe declarațiile părții vătămate, iar ultima fiind parte interesată pe dosar, or, partea vătămată și martorul au fost avertizați conform prevederilor art.art.312-313 Cod penal, contra semnătură.

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia de vreme ce există probe pertinente și concludente care în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor dovedesc vinovăție lui în săvârșirea infracțiuni incriminate.

Subsecvent, instanță de apel întru confirmarea vinovăției inculpaților Eni Denis și Stoian Nicolai pe lângă multitudinea de probe analizate minuțios a reținut și declarațiile martorului Moroșan Viola care a relatat că: „, Soțul dânzei s-a întâlnit cu 2 persoane. S-au transmis 3 000 de lei.”

De asemenea, instanță de apel a reținut că pe parcursul judecării cauzei penale nu s-au constatat circumstanțe, care ar putea provoca dubii în veridicitatea declarațiilor martorului, deoarece în cadrul urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești dânsa a dat aceleași declarații.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a respins alegațiile părții apelante care invocă că în speță ar prevala raporturi juridice civile între partea vătămată și inculpați, or, în speță nu se constată raporturi de natură juridică civilă, de vreme ce împrejurările stabilite coroborate la acțiunile inculpatului denotă concluzia fermă, că inculpații Eni Denis și Stoian Nicolai încă la momentul primirii sumei de bani aveau

drept scop însușirea acestora fără îndeplinirea angajamentului asumat privind restituirea sumei împrumutate părții vătămate.

Totodată, instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate și argumentele părții apărării referitor la faptul că învinuirea adusă inculpatului Eni Denis nu este clară și întemeiată, deoarece atât actul de învinuire cât și de sesizare a instanței corespund rigurozității dispozițiilor legale ce impun ca învinuirea să fie clară, concretă și previzibilă.

La fel, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate argumentul apelantului cu privire la achitarea inculpatului Eni Denis pe motivul că fapta nu a fost comisă de inculpat, or, pentru a concluziona despre existența faptei incriminate inculpatului și comiterea infracțiunii de către acesta, instanța de fond a respectat prevederile art.325 CPP, care stipulează că judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, care corespunde cerințelor art.281 Cod penal.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod Penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului și a conchis că inculpatul Eni Denis urmează a fi condamnat în baza art.190 alin.(2) lit. b) Cod Penal, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a exercita o activitate ce ține de circulație mijloacelor financiare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, pedeapsă care urmează a fi suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 (unu) an în temeiul art.90 Cod penal.

8. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, avocatul Eremia Vitalie în numele inculpatului Eni Denis, invocând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor de condamnare în privința lui Eni Denis și pronunțarea unei soluții de achitare, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă argumente similare celor menționate în cererea de apel indicând următoarele:

- s-a încălcat principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale prin simplu motiv că de către instanțele de judecată nu s-a luat în considerație toate elementele invocate de către partea apărării și nu s-a luat în calcul toate probele prezentate în procesul de judecată;

- fiind audiat cet. Moroșan Eduard nu a putut explica legătura pe care ar avea-o cet. Eni Denis cu înțelegerea și contractul pe care acesta l-a încheiat cu Stoian Nicolai, nu a putut confirma că Eni Denis, ar avea o oarecare legătură și cu

arvuna/avansul care i-a fost acordată lui Stoian Nicolai, Or, Eni Denis ocazional i-l ajuta pe Stoian Nicolai la îndeplinirea lucrărilor în construcție, ceea ce denotă, că Stoian Nicolai, desfășura o astfel de activitate, nefiind un escroc cum se pretinde de către acuzatorul de stat;

- între Moroșan Eduard și Stoian Nicolai, sunt relații civile care urmează a fi soluționate de către instanța de drept civil cât și faptul că Eni Denis nu a avut careva tangență cu suma de bani încasată de către Stoian Nicolae înafara de banii primiți pentru combustibil de la Stoian pentru prestarea serviciului de transport. Mai mult mai mult însăși parte vătămata a explicat că suma de 3000 lei după adresarea la poliție i-a fost restituită de o persoană necunoscută din numele lui Stoian Nicolae în timp ce acesta se afla în arest preventiv în I.P. 13-Chișinău;

- acțiunile lui Eni Denis nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.190 Cod penal, pe motivul lipsei laturii obiective și subiective care urma să se manifeste prin acțiuni intenționate de însușire prin înșelăciune și abuz de încredere a banilor, ceea ce în speță nu a fost stabilit, atât timp cât în cazul dat între Moroșan Eduard și Stoian Nicolai, sunt relații civile care urmează a fi soluționate de către instanța de drept civil cât și faptul că Eni Denis nu a avut careva tangență cu suma de bani încasată de către Stoian Nicolae înafara de banii primiți pentru combustibil de la Stoian pentru prestarea serviciului de transport;

- este ilegală argumentarea instanței că inculpații au recunoscut că au comis infracțiunea, deoarece de către acuzare nu au fost examinate, nici efectuate toate acțiunile procesuale, nu doar pentru demonstrarea vinovăției dar și pentru confirmarea nevinovăției acestora, iar toate probele care au fost invocate au fost omise intenționat, deoarece Eni Denis vinovăția nu și-a recunoscut-o, fiindcă nu are nici o atribuție la toate cele întâmplate între partea vătămată și Stoian Nicolai, suplimentar Stoian Nicolai a recunoscut că a primit suma de 3 000 lei de la victimă, însă nu a recunoscut că a comis o infracțiune de escrocherie;

- una din probele de bază care într-un mod direct și intenționat nu a fost luată în considerație de organul de urmărire penală este recipisa care în speță, trece obiectul din domeniul penalului într-un litigiu civil, deoarece din momentul ce victima a depus plângere către organul de urmărire penală, iar Stoian Nicolae a recunoscut că a primit suma de 3 000 lei, organul de urmărire penală urma să refuze în pornirea unui dosar penal, deoarece sunt relații civile;

- nu s-a dovedit scopul cupida și însușirea sumei de bani de către Eni Denis, sau nu s-a demonstrat că Eni Denis a fost în înțelegere cu Stoian Nicolai atât timp cât Eni Denis era doar în calitate de șofer, care ocazional putea fi rugat de Stoian Nicolai să îl ajute cu transportarea de materiale;

- nu a fost demonstrat scopul și intenția directă a lui Eni Denis, atât cât discuțiile erau purtate doar de Stoian Nicolai, care a solicitat arvuna și tot acesta a

întocmit recipisa care i-a fost eliberată părții vătămate ca un garant al efectuării obligațiilor asumate, însă din considerente fiziologice și anume de sănătate nu au putut fi îndeplinite, iar ulterior Stoian Nicolae a declarat că este gata să-și îndeplinească lucrarea promisă clientului;

- la fel, a indicat că instanța a încălcat principiul individualizării pedepsei în privința lui Eni Denis, deoarece acesta în coraport cu Stoian Nicolai, nu a fost condamnat anterior și nu are antecedente penale, iar instanța de judecată i-a stabilit o pedeapsă prea aspră, fără a ține cont de toate circumstanțele cauzei;

- în speță a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil și prezumția nevinovăției, or potrivit art.252 Cod de procedură penală, urmărirea penală are ca obiect colectarea probelor necesare cu privire la existența infracțiunii și identificarea făptuitorului.

8.1 În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului declarat de partea apărării, prin care solicită ca acesta să fie declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. Judecând recursul ordinar declarat de procuror, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit prevederilor art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Conform art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit atestă că, recurentul invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

Referitor la temeiurile de recurs invocate de către partea apărării prin prisma pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată că,

astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, iar prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art.417 alin.(8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Colegiul penal lărgit respinge ca fiind declarative afirmațiile recurentului prin care se susține că instanța de apel nu a motivat detaliat fiecare argument susținut de apărare în cererile de apel, or, verificând decizia recurată în raport cu argumentele invocate în cererea de apel, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că apelantul a primit răspuns la argumentele înaintate, iar simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat.

Mai mult, Colegiul penal lărgit menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Totodată, instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor de fond.

Din atare considerente, Colegiul penal lărgit nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii condamnării inculpatului conform infracțiunii incriminate.

Aprecierea probelor de către instanțele de fond poate să fie recunoscută ca o eroare gravă de fapt și reținută de instanța de recurs, doar în cazul unor expuneri

denaturate - ce nu corespund conținutului faptic a probelor, sau neluarea în considerare a acestora.

Colegiul penal lărgit apreciază critic argumentele apărătorului, deoarece acestea nu confirmă că soluția emisă de instanța de apel ar contravine aprecierilor expuse în motivarea acesteia.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit relevă că la rejudecarea cauzei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.99-101, 414 și 436 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Referitor la argumentele recurentului prin care se invocă nevinovăția inculpatului Eni Denis în săvârșirea infracțiunii incriminate, instanța de recurs le va respinge ca fiind neîntemeiate, or, aceste afirmații ale apărării, au constituit obiect de examinare și în instanța de apel, respectiv la acest aspect instanța de apel s-a expus motivat și amplu argumentat în decizia recurată.

Așadar, întru evitarea unor repetări inutile, instanța de recurs își însușește argumentarea respectivă a instanței de apel, reiterarea căreia nu o consideră necesară, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs România* din 16 februarie 2010, statuează că art.6 §1 din CțEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*hotărârea Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Cu referire la temeiul pentru recurs invocat de recurent prevăzut la pct.8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală și anume că în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele infracțiunii, Colegiul penal menționează următoarele.

Potrivit art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. Colegiul penal constată, că inculpatul Eni Denis a fost pus sub învinuire și ulterior recunoscut vinovat și condamnat de către instanțele de fond în baza prevederilor art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal.

Colegiul penal lărgit reține că, argumentele recurentului precum că în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele infracțiunii, deoarece materialele cauzei penale nu conțin probe care să dovedească vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, nu și-a găsit confirmare în speță, deoarece probele acumulate și examinate de instanța de apel au fost apreciate potrivit prevederilor art.101 Cod de

procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, instanțele de fond stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și au ajuns în mod întemeiat la concluzia că inculpatul Eni Denis a comis infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal.

Astfel, Colegiul penal lărgit, reiterează că la caz, s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii, inclusiv vinovăția inculpatului Eni Denis, după cum rezultă din decizia instanței de apel, care s-au pronunțat asupra circumstanțelor de fapt, și-au motivat concluzia bazându-se pe cumulul de probe pertinente și concludente, administrate pe parcursul judecării cauzei și apreciate în mod obiectiv.

Prezența în acțiunile inculpatului atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni, au fost demonstrate prin probele descrise în decizia instanței de apel, acumulate la faza urmăririi penale și examinate în cadrul ședințelor de judecată a instanței de apel.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit prevederilor art.art.27, 414 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanța, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Aprecierea sau reaprecierea probelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propun recurenții este o competență și prerogativă legală a instanțelor de fond și aceasta nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art.427 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de recurs remarcă faptul că criticile formulate de recurent menționate în pct.8 din prezenta decizie, au format obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel, cărora instanța le-a dat o motivare argumentată, așa cum este indicat în pct.7.1 din prezenta decizie, motivare pe care instanța de recurs o însușește și a cărei reiterare nu se mai impune.

În ceea ce ține de temeiul pentru recurs prevăzut la art.427 alin.(1) pct.12) Cod de procedură penală, instanța de recurs menționează că apărătorul nu a motivat recursul sub aspectul temeiului de casare invocat. În conținutul cererii de recurs nu se menționează concret care ar fi acele prevederi legale, în care urmau a fi încadrate juridic fapta greșit calificată de către instanțele de fond.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recurs, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a sentinței, reproduse în pct.2 precum și a deciziei instanței de apel și reproduse în pct.7.1 din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și

încadrarea juridică corectă a acțiunilor infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpaților, martorilor, precum și prin materialele probatoare acumulate în prezenta cauză penală, fiecare probă fiind apreciată în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanțele de fond au argumentat detaliat motivele pentru care au fost respinse versiunile apărării, probele administrate confirmând în mod concludent că faptei comise i s-a dat o încadrare juridică corectă în baza art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Cele consemnate supra, evidențiază că instanța de apel a acordat o atenție sporită materialelor cauzei, înlăturând justificat și prin argumente temeinice versiunea părții apărării despre nevinovăția inculpaților.

Rezumând cele expuse, Colegiul penal lărgit statuează că temeiurile pe care s-au bazat recurentul în recursul declarat, nu sunt imputabile deciziei atacate.

În acest context, Colegiul penal lărgit va respinge argumentele apărării precum că instanța de apel nu a respectat cerințele art.414 Cod de procedură penală, care obligă instanța să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și să verifice probatoriul administrat, întrucât reieșind din decizia contestată se învederează că aceasta cuprinde atât descrierea și analiza detaliată a tuturor probelor, cât și răspunsurile argumentate chestiunilor esențiale.

Colegiul penal lărgit se raliază argumentelor expuse în decizia instanței de apel, totodată, notând că, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO se admite însușirea concluziilor instanțelor ierarhic inferioare de către instanțele ierarhic superioare, în cazul când constatările acestora sunt fundamentate în fapt și în drept, fiind ample prezentate în hotărârile atacate, constatându-se că la administrarea probelor nu au fost încălcate drepturile și libertățile constituționale ale participanților la proces, iar probele puse la baza hotărârilor nu conțin erori procesuale ce ar putea influența autenticitatea concluziilor formulate de instanțe.

Respectiv, Colegiul penal lărgit consideră necesar de a menționa că, potrivit statuărilor expuse de Curtea Europeană în hotărârile sale, aceasta a evidențiat cu titlul de principiu că, instanțele judecătorești trebuie să-și motiveze deciziile în temeiul art.6§1 al Convenției (*cauza Ruiz Torija vs. Spain, 9 decembrie 1994, §29*). Totuși, instanțele nu sunt obligate să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument al părților, mai cu seamă dacă el este invocat în mod repetat, iar extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul

deciziei și circumstanțele cauzei, or, în opinia Curții, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art.6 din Convenție (*cauza Bachowski vs. Polonia din 02.11.2010*).

În consecință, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel, nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune soluția de respingere ca inadmisibil a recursului ordinar declarat de către avocatul Eremia Vitalie în numele inculpatului Eni Denis.

10. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Eremia Vitalie în numele inculpatului Eni Denis, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2019, în cauza penală privindu-l pe *Eni Denis xxxx*, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 07 mai 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor